

get uheldigt, saafremt det under vore nuværende Forhold skulde blive til Lov, og jeg vilde derfor meget tilraade, at vi ikke nu spille en Time paa dette Lovforslag, og, skulde det, imod Formodning, komme til flere Behandlinger her i Thinget, da vil jeg for mit Vedkommende ønske det en ligesaa hastig og brat Død, som Forslaget til en Lov angaaende Forandring i Valglovens § 49, om Valgmændenes Reisesomkostninger, fik.

Jeg skal nu ikke yttre mig videre om denne Sag, kun skal jeg tillade mig den Bemærkning: at, forsaavidt som det blev sagt her i Thinget, da Taleren var om en ny Communallov, at disse mange Love vare saa trættende, og at de vække Misnøie i Folket, da troer jeg neppe, at den Paastand der var paa sit rette Sted; thi, mine Herrer! det er ikke de vigtige Love, eller Love som Communalloven, der vække Uvillie eller Misnøie i Folket, men det er Love som den foreliggende, Love om Indgaaelsen af borgerligt Ægteskab og deslige, som vække Misnøie i Folket (Ja! Hør!).

Schack: Der er en dobbelt Art Frisindhed: den ene gaaer ud paa at faae Frihed for sig selv, for sin egen Person, for de Interesser, man selv har; den anden gaaer ud paa at gennemføre frie og humane Grundsatninger i hele Statsstyrelsen, ogsaa i andre Forhold end Ens egne, ja endog i deres, som ikke ere Valgere. Jeg troer, at nærværende Forslag i sidstnævnte Henseende leverer et ikke uvigtigt Bidrag; — at der iffor blev gjort Indvendinger derimod, har ikke Noget at betyde, thi netop de Punkter, hvorimod der iffor blev gjort de væsentligste og, efter min Mening, meest besøiede Indvendinger, ere denne gang ubeladte. Imod Forslaget har man idag anført, at, hvis det ikke var en Forpligtelse for Tjenesteyendet at søge fast Tjeneste, da vilde man deraf spore de sorgeligste Følger, Opsætighed, Dovenskab, Uorden osv.; — det vilde blive umuligt for Herskabet at opnaae et rigtigt Forhold til sit Tjenesteyende; og det vilde være ubilligt fremdeles at paalægge Herskabet og Communen de Pligter, de nu have imod Tyendet. Men, erindrer man da ikke, at denne Bestemmelse kun gjælder for Tyende over 28 Aar, og endda kun for Bønde =

standen; men hvad er da nu Bøndestanden? Bøndestanden eksisterer jo ikke længer som nogen særskilt fra de øvrige Bøigere i Riget forskjellig Stand. Saalænge den havde en særegen Børnepligt, da kunde man sige, at der var nogen Forskjel, men efter dens Ophævelse, hvor skal man da søge denne Forskjel? I Retsverdenen eksisterer den ikke længer (O! Nei!). I Kjøbstæderne og Kjøbenhavn paahviler der ikke Tyendet nogen saadan, i sig selv unaturlig og uretfærdig Tvang, hvorfor skal den da paahvile Tyendet af Bøndestanden? man kan ikke, naar man taler derved, anføre nogen anden Grund end den, at Ophævelse deraf vilde komme i Strid med Ens egne Interesser. — Man siger, at den Straf, der er fastsat i den 2den Paragraph for at forlade sin Tjeneste i Utide vilde være for mild, — ja, en æret Taler har endog yttret sig, som om han ganske glemte, at der vilde være nogen Straf —; men tænker man, hvor overordentlig vægtige Grunde der kunne være, som kunne berettigede et Tyende til at bryde en Contract, der ikke handler om Penge og om Gods, men der handler om hans Person: da troer jeg ikke, man kan sige, at den Straf er ringe, der paalægger et halvt Aars Bøns Forbrydelse, og at denne skal affones, samt naturligtvis desuden Erstatning, som i alle andre Contractsforhold. Jeg maa her igjen bede erindret, at den hidtilværende Straf af 3 Gange 5 Dages Bånd og Brød ogsaa alene paahviler Tjenestefolk paa Landet, men ikke Kjøbstadbeboerne eller Kjøbenhavnere: for disse gjælder just den her foreslaede Straf. Men hvor kan man da komme med den Paastand, at dette vilde være urimeligt og fordærveligt? Er det ikke i sig Rigtigt, at det Samme gennemføres overalt, og kan man paavise skadelige Følger af de Bestemmelser, som have gjaldt for Kjøbstæderne? — Det tredie Punkt er endnu ikke blevet meget angrebet, men jeg troer at turde antage, at det foresvæver Mange, som om det i sig selv var det værste. Saaledes, som Tyendeforholdet har udviklet sig, skal man dog ikke let kunne paavise noget Urigtigere, end at de Tjenendens Personer, deres Legemer, skulle til en vis Grad overgives saagodtsom til Andres Godtbefindende: hvor mislige, ja, stundom op-